



Sisäministeriön poliisiosasto

Sisäministeriön rajavartio-osaston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta

Sisäministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitoksen esikunnalta lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esitysluonnoksesta. Ehdotettavassa laissa annettaisiin EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta annettuja asetuksia täydentävät säännökset toimivaltaisista viranomaisista ja pääsystä yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon (CIR). Sisäministeriön rajavartio-osasto (Rajavartiolaitoksen esikunta) on osallistunut esitysluonnosta valmistelleen työryhmän työskentelyyn, ja sen näkemykset on otettu valmistelun aikana hyvin huomioon. Rajavartio-osasto tuo kuitenkin esiin seuraavia tarkentavia seikkoja.

Lakiehdotuksen 2 §:ssä säädettäisiin toimivaltaisista viranomaisista poliisi- ja rajayhteentoimivuusasetusten 20 artiklassa mainituissa tilanteissa (pääsy EU:n yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon henkilön tunnistamista varten). CIR:iin tallennetaan tietoja EES-, VIS-, ETIAS-, Eurodac- ja ECRIS-TCN-järjestelmistä. Ehdotuksen mukaan toimivaltaisia viranomaisia olisivat poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli. Rajavartio-osasto pitää tätä asianmukaisena.

Pykälän perustelujen mukaan Rajavartiolaitoksen toiminnassa 20 artiklan mukaista tunnistamista voidaan hyödyntää esimerkiksi tilanteessa, jossa valtakunnanrajalla on havaittu luvaton rajanylitys ja tilanteesta käynnistyvässä etsinnässä tavataan rajan läheiseltä tiestöltä kävelemässä kolmannen maan kansalainen, jolla ei ole esittää matkustusasiakirjaa tai muita henkilöllisyyttä osoittavia asiakirjoja. Rajavartio-osasto toteaa, että edellä mainitun lisäksi myös esimerkiksi ulkomaalaislain (301/2004) 129 a ja 129 b §:n mukaisessa ulkomaalaisvalvonnassa voi olla tarpeen tehdä hakuja CIR:iin henkilön tunnistamista varten. Vastaava koskee myös poliisia. Asia olisi hyvä mainita esityksen perusteluissa.

Pykälän perustelujen mukaan Tulli voisi hyödyntää 20 artiklan mukaista henkilön tunnistamista, kun se olisi tarpeen vaaraa aiheuttavien esineiden tai aineiden lainvastaisen tuonnin, viennin tai kauttakuljetuksen paljastamiseksi tai torjumiseksi. Rajavartio-osaston käsityksen mukaan vastaava soveltuu myös Rajavartiolaitokseen silloin, kun se suorittaa tullitehtäviä rajavartiolain (578/2005) 24 ja 34 §:n mukaisesti. Myös tämä olisi tarkoituksenmukaista lisätä esityksen perusteluihin sekä jäljempänä esitetyllä tavalla lakiehdotuksen 3 §:n 2 momenttiin.

Lakiehdotuksen 3 §:ssä säädettäisiin tarkemmin EU:n yhteisen henkilöllisyystietovarannon käyttämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan poliisilla ja Rajavartiolaitoksella olisi oikeus henkilön tunnistamiseksi käyttää CIR:ä laittoman maahanmuuton estämisen ja torjumisen edistämiseksi tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Rajavartio-osasto esittää, että pykälän perusteluissa tuotaisiin esiin edellä todetulla tavalla myös ulkomaalaisvalvonta yhtenä laittoman maahanmuuton estämisen ja torjumisen muotona. Lisäksi rajavartio-osasto esittää, että pykälän 2 momenttia täydennettäisiin seuraavasti:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

Tullilla ja Rajavartiolaitoksella on yhteentoimivuusasetusten 20 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täytyessä oikeus käyttää yhteistä henkilöllisyystietovarantoa mukaan lukien biometriset sormenjälki- ja kasvokuvatiedot henkilön tunnistamiseksi, kun se on välttämätöntä sellaisten tavaroiden tai aineiden lainvastaisen maahantuonnin, maasta viennin tai kauttakuljetuksen paljastamiseksi ja torjumiseksi, jotka aiheuttavat vaaraa ihmisille tai ympäristölle.

Rajavartio-osaston osastopäällikkö, kontra-amiraali

Markku Hassinen

Lainsäädäntöneuvos

Anne Ihanus

Jakelu SM PO Kansainvälisten ja EU-asioiden yksikkö

Tiedoksi SM RO Oikeudellinen osasto
SM RO Raja- ja meriosasto